

УДК 004.056.5

Олександра Владиславівна ГОЛОВКО,

доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8137-5944>

КІБЕРБУЛІНГ ЯК СОЦІАЛЬНА РЕАЛЬНОСТЬ

У сучасному світі соціальні мережі відіграють важливу роль і спричиняють величезний вплив на повсякденну поведінку людини, її культуру, сприяють формуванню світоглядних цінностей та орієнтирів. Соціальні медіа – це новий всесвітній форум, який залучає людей до обміну думками, полегшує процес налагодження міжособистих зв'язків, допомагає спілкуванню, мобілізує для якоїсь справи. Один з найпопулярніших соціальних медіа – Facebook – об'єднує понад 1,4 мільярда користувачів по всьому світу – майже п'яту частину населення планети, тим самим допомагаючи нам краще розуміти один одного, миттєво ділитися інформацією, роблячи світ схожим на одну велику родину. Але ці переваги мають і побічні ефекти, серед яких: проблема переміщення індивіда з реального до віртуального життя в Інтернеті; трансформація людського спілкування; формування хибних, ідеалізованих уявлення про себе і навколишній світ; розповсюдження кібербулінгу.

Окрім емоційних проблем, які спричиняє занурення до соціальних медіа, Інтернет став ареною такого злочину як кібербулінг – форма знущань з якою стикаються сучасні діти, підлітки, молодь. Ті, хто вдаються до кібербулінгу, мають можливість приховувати свою особу, видаючи себе за когось іншого через фальшиві аккаунти задля знущання над наміченими жертвами. Як свідчать спільні дослідження (тривають з 2012 р. по сей час) вчених з університету штату Мічиган (США), Центру Вудро Вільсона (США), Лондонського університету королеви Марії (Велика Британія), Університету Хайфи (Ізраїль) кількість підлітків і молоді віком від 12 до 40 років які або зазнали кібербулінгу, або самі були кіберхуліганамі зростає щороку на 10–15%. [1]. За даними дослідження UNICEF «Які вони, українські підлітки: про соцмережі, секс, алкоголь, спорт, довіру до батьків та друзів» (2021 р.) 75% опитуваних підлітків повідомляють про власну причетність до кібербулінгу або у якості хулігана, або жертви або як те, так і інше [2]. Дослідження Національного Дитячого Центру Великобританії (2019 р.) показало, що кожний четвертий з опитуваних підлітків зазнавав знущань в Інтернеті [3].

Від кібербулінгу неможливо сховатися, оскільки інформаційні технології стали невід'ємною частиною сучасного життя. На відміну від реального цькування, для кібербулінгу не потрібно мати перевагу в силі чи соціальному статусі – достатньо користуватися мобільним телефоном чи комп'ютером і наявність бажання тероризувати. Часто кібербулінг набирає вкрай жорстоких форм, наприклад, групові побиття, катування, які записують на відео і розміщуються у вільному доступі в Інтернеті.

Головними «героями» таких відеороликів є діти-булери 11 – 18 років [4]. Небезпека кібербулінгу посилюється у зв'язку зі специфікою інтернет-середовища: анонімністю, можливістю фальшувати ідентичність, мати широку аудиторію, тероризуванням жертви будь-де і будь-коли.

Ці висновки наголошують на важливості програм, спрямованих на зменшення поведінки знуцань, особливо тому, що проблеми психічного здоров'я, що виникають рано, можуть становити ризик для розвитку психічних розладів у зрілом увіці.

Список бібліографічних посилань:

1. Jacob Amedie. Pop Culture Intersections: The Impact of Social Media on Society. *By Santa Clara University*. September 2, 2020. 18 p. URL: https://scholarcommons.scu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=engl_176

2. Попередження та протидія кібербулінгу в дитячому середовищі України : Аналітичний огляд // Команда правозахисного департаменту ГО «Докудейз». Київ, 2021. 97 с.

3. Cyberbullying among young people. Study *European Parliament Directorate General for internal policies*. 2019. P. 67. URL Source: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU\(2016\)571367_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU(2016)571367_EN.pdf).

4. Миронюк Т. В., Запорожець А. К. Кібербулінг в Україні – соціально небезпечне явище чи злочин: визначення та протиді. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 2 (16). С. 275 – 280.